

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

Efter gældende regler betales der realrenteafgift af kapitalafkastet af opsparing i pensionsordninger.

Realrenteafgiften blev indført i starten af 1980'erne. Den hidtidige skattefrihed var uforenelig med en holdbar udvikling i de offentlige finanser.

Realrenteafgiften blev indført, da der var høj og ustabil inflation. Derfor blev skatteprocenten gjort afhængig af realrenten, så afkastets værdi kunne stabiliseres. Store dele af afkastet har været undtaget fra beskatning, herunder afkastet af investeringer i aktier.

Tiden er nu løbet fra denne beskatningsform. I dag er inflationen lav og stabil, og danskerne har fået meget mere fleksible muligheder for at tage lån og omplacere deres opsparing. Det er godt, men forudsætter til gengæld en stabil og logisk sammenhæng mellem skatten på sammenlignelig indkomst.

Derfor foreslås det at lægge realrenteafgiften om til en kapitalafkastskat med en fast lav sats på 26 pct. og at gøre skattegrundlaget bredere. Hidtil afgiftsfrigagne ejendomme foreslås fortsat fritaget som efter gældende regler. Afkast af andre ejendomsinvesteringer foreslås derimod omfattet af afkastbeskatningen.

Satsen på 26 pct. er sat lavt for at fastholde en skattemæssig tilskyndelse til at foretage pensionsopsparing. Men ikke så lavt, at forskellen til værdien af rentefradraget fører til store pengeomplaceringer, lånefinansierede indskud og dermed forringelser af de offentlige finanser i en størrelsesorden, der ikke kan overskues.

Pensionssektorens årlige afkast udgør i dag omkring 75 mia. kr. og er dermed en stor del af danskeres indkomster. Formuen i pensionsinstitutterne er omkring 1.000 mia. kr.

Realrenteafgiften har i en årrække været 40-50 pct., men vil i 1998 og 1999 udgøre ca. 35 pct. Med uændrede regler ville afgiften med sikkerhed falde yderligere i årene herefter. Den nøjagtige størrelse af dette fald er vanskelig at skønne.

Det store fald i afgiften medfører et fald i skattebetalingen på 3-4 mia. kr. sammenlignet med 1998.

Til finansiering af lavere selskabsskat foreslås indført en skat på afkast af aktieinvesteringer på 10 pct.

Pensionssektoren får større frihed til at foretage aktieinvesteringer, idet loftet for den mulige andel af aktieinvesteringer forøges fra 40 til 50 pct. Uden aktieskatten ville det have været nødvendigt at finde en anden finansiering af provenutabet fra pensionssektoren ved et højere loft. Provenutabet skyldes, at skatten på aktieafkast hidtil har været væsentligt lavere end skatten på obligationsafkast.

Selv om realrenteafgiftsatsen har været væsentligt højere, har den samlede skat på pensionssektorens afkast, som følge af friholdte aktiver, ikke udgjort mere end typisk 20-30 pct. af sektorens afkast. Sammen med aktieskatten stabiliserer justeringen skattens andel af pensionssektorens afkast på 18-19 pct.

Sektorens beskatning omlægges til et lagerprincip for både aktier og obligationer. Det medfører, at kursgevinster beskattes, når de har fundet sted. Dermed forøges effektiviteten på obligationsmarkedet. Det hidtidige princip har medført en vis forsinkelse i handlen med værdipapirer alene for at udskyde skatten af afkastet.

Denne omlægning kan medføre betydeligt større udsving fra år til år i skattebetalingens størrelse. På kort sigt er der et vist engangsproveneru for det offentlige, idet en række skattebetingede udskydelser ophæves.

I forbindelse med overgangen fra den nuværende realrentebeskatning til et nominelt beskatningssystem for det løbende afkast af midler i pensionsopsparing vil det ved faldende renteniveau sammenholdt med andre faktorer kunne forekomme, at tilsagn om en vis forrentning kan blive vanskeligere at opfylde for pengeinstitutterne, end de er med gældende regler.

De undersøgelser, regeringen har foretaget, tyder ikke på, at der vil være pensionsinstitutter, som på grund af lovforslaget ikke vil være i stand til at opfylde givne tilsagn. Regeringen vil dog nøje følge udviklingen, og skulle der mod forventning vise sig at være